

נצבים וילך (474)

נצבים

וישליכם אל ארץ אחרת פיוס הנה (כט.כז)

נראה הכוונה בהמילין כיום הזה, שמשנה רבינו רצה לומר להם דהכל תלוי בתשובה, ואם יעשו תשובה מיד הן נגאלין, וכאמרם ז"ל (סנהדרין צח:) היום קאתי משיח היום אם בקולו תשמעו. וזה שאמר, וישליכם אל ארץ אחרת כיום הזה, משום שהיו מתנהגים כיום הזה, וההשלכה תימשך לכל הזמן שיתנהגו כיום הזה, אבל ביום שישובו ויתנהגו ביותר טוב מיום הזה, מיד יחזרו.

כתב סופר

והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה... ושבתי עד ה' אלוקיך ושמעתי בקלו... ושב ה' אלוקיך את שבותך ורחמך (ל.א.ג)

משל נפלא אמר על כך רבי יוסף צבי דושינסקי: כאשר רופא מגיע לטפל בחולה מסוכן, אזי הוא מזריק לגופו תרופה באמצעות מחט חדה, ובעת שהוא דוקר את החולה במחט, הוא מביט בו: אם הרגיש החולה בדקירה, הרי זה סימן טוב, כי זו הוכחה שיש עדיין חיים בגופו, ויש תקוה שיתרפא. אולם אם חלילה החולה כבר אינו מרגיש כאשר דוקרים את גופו, הרי מכך לומד הרופא שמצבו חמור וסיכוייו להתרפא קטנים. כך בחולי הגוף, וכך בחולי הנפש: אדם שהתרחק מדרך התורה, כאשר באה עליו צרה הוא מרגיש שיד ה' עשתה זאת, אזי יוכל להתרפא מנגעי עוונותיו. וזו כוונת הפסוקים לפנינו: אם כאשר "יבואו עליך כל הדברים האלה", אזי "ושבת עד ה' אלוקיך ושמעתי בקלו", כי אז יתברר שיש תקוה לאחרייתך, וממילא "ושב ה' אלוקיך את שבותך ורחמך". הוא אשר אמר שלמה המלך בשיר השירים (ה, ב): "אני ישנה וליבי ער", אף ש'אני ישנה' מן המצוות, בכל זאת 'ולבי ער', ואינני מן הנדחים לגמרי מלהתקרב אל ה', והראיה לכך: שהרי "קול דודי דופק", אני שומע ומרגיש כי הקב"ה הוא הדופק ושולח לי יסורים כדי לדכאני, ולכן יש תקוה שאשוב אל ה' בכל לב ונפש! ספר "ושלל לא יחסר"

ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע (ל.טו)

לעיל בפרשת ראה נאמר רק "ברכה וקללה" ולא חיים ומות, לפי שכאן הרי כבר ניתנה מצות תשובה, ומצוה זו מטילה על האדם אחריות גדולה יותר מן העבירה גופא, משום שיש לו עצה לשוב בתשובה ואיננו עושה כך. ההימנעות מתשובה מהווה עבירה חמורה יותר מן העבירה גופא (שערי תשובה), ואם העבירה עצמה מביאה

קללה, הרי ההימנעות מתשובה מביאה מות, על כן "ובחרת בחיים" ספר "מענה של תורה"

וילך

ויאמר אליהם בן מאה ועשרים שנה אני היום (לא.ב)
פירש רש"י היום מלאו ימי ושנותי, ביום זה נולדתי ביום זה אמות. מנהג עם ישראל קדושים לומר "צדקתך" במנחה של שבת. טעם הדבר פירש הרב שר שלום גאון, דכיון שנפטר משה רבינו באותה שעה, אנו מצדיקים את הדין. תמהו עליו הראשונים נאמר כאן בפסוק "בן מאה ועשרים שנה אני היום", דרשו חז"ל ביום זה נולדתי ביום זה אמות. נמצא שכתב פסוק זה ביום שנפטר ולפי דברי הרב שר שלום שנפטר בשבת יוצא שכתב משה בשבת, היתכן? עוד הקשה המרדכי. כתוב במדרש, באותו יום שמת משה, כתב יג' ספרי תורה, י"ב ספרים חילק ל"ב השבטים ואחד גנזו. ואם פטירתו היתה בשבת איך כתב בשבת? ! אלא ביארו טעם אחר לאמירת "צדקתך", כי מנחה של שבת היא שעה הסמוכה לזמן שהרשעים חוזרים לגיהנם, ומצדיקים אנו את דינו של הקב"ה.

ספר "אוצרות התורה"

הקהל את העם האנשים והנשים והטף (לא.יב)
במסכת חגיגה (ג) מסופר שבאו להקביל פני ר' יהושע בפקיעין, שאלם רבי יהושע מה חידשו בבית המדרש, אמרו לו את הדרשה: טף למה באין, כדי ליתן שכר למביאייהם, אמר להם: מרגלית טובה היתה בידכם ובקשתם לאבדה ממני. יתכן לבאר על פי הירושלמי (יבמות סוף פ"ק), המסופר על רבי יהושע, שהיתה אמו מוליכה עריסתו לבית המקדש, כדי שיתדבקו אזניו בדברי תורה. לפיכך אמר להם רבי יהושע: ביקשתם לאבד ממני מרגלית זו המתאימה לבעליה, שהרי אין מתאים ממנו למאמר זה, כי אמו גם עשתה כן.

ספר "משך חכמה"

הקהל את העם האנשים והנשים והטף.... ובניהם אשר לא ידעו ישמענו ולמדו ליראה את ה' אלוקיכם כל הימים (לא.יב.ג)

נראה לפרש דאיתא (באבות פ"ב) רבי יהושע בן חנניא אשרי יולדתו ופירש הרע"ב דאמו גרמה לו להיות חכם, כי מיום שנולד לא הוציאה עריסתו מבית המדרש שלא יכנסו באזניו אלא דברי תורה. ורואין מזה דאף שהוא לא הבין כלל מה ששמע, מ"מ גרמה קדושת קול התורה שקלט בקטנותו שכשיגדל יהיה חכם. וכן הכא אמר הכתוב, שיביאו את הטף כדי שיכנסו דברי התורה באזניהם, וזה יהיה להם לתועלת לכשיגדלו, וזה שאמר,

”ובניהם אשר לא ידעו” שהגם שאין יודעין ומבינים כלום, ”ישמעו” ישמעו באזניהם את דברי התורה, ”ולמדו ליראה את ד’ אלקיכם כל הימים” שזה יועיל להם ליראה את ד’ כשיגדלו וכל ימי חייהם. **ספר מקח טוב**

וְאֵנֹכִי הַסֵּתֶר אֶסְתִּיר פָּנַי בַּיּוֹם הַהוּא עַל כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר (לא.יח)

מובא בשם רבינו הגר”א: ידוע שהאומה הישראלית עם קדוש ה’, כשיד ה’ נוגעת בהם ח”ו, הקול קול יעקב, בתפילה יכולים לשבר מחיצות של ברזל המפסיקות בינם לבין אביהם שבשמים. אך נרפים הם מלבקש מה’, בחשבם כי ”מקרה” הוא על פי סידור הטבעי ולא על צד ההשגחה. זהו שאמר: **”וְאֵנֹכִי הַסֵּתֶר אֶסְתִּיר פָּנַי בַּיּוֹם הַהוּא”**. רצה לומר, שאסתיר מהם שלא יבינו שעל כן באה להם הצרה הזאת, על שהסתירתי פני מהם, ולא יבקשו רחמים, כדי שיקבלו עונשם. כי אלמלא יבינו, יבטלו בתפילתם הגזירה. **רב רובין זצ”ל ”טללי אורות”**

וְעַתָּה כְּתָבוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת (לא.יט)
היה החפץ חיים זצ”ל אומר: מצוה זו הינה המצוה האחרונה בתורה וכמבואר ברמב”ם (ס”ת ה”א) שענינה לכתוב את התורה, ציווי זה מגיע אחרי הפסוק של **”ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל הרעה אשר עשה”** ללמדנו שיש בכח התורה להגן ולהציל מכל צרה ויגון ואפילו בדורותינו בהם ההסתר פנים כה גדול, אור התורה מפייץ אור עצום אשר לאורו נסע ונלך וכמבואר בגמ’ (סוכה נא) **”כי נר מצוה ותורה אור”** מה אור מגין לעולם אף תורה מגינה לעולם” ובפרט בעת צרה ויגון כזו בה נמצא עם ישראל ש”מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה” עלינו להחזיק בחזקה במעוז התורה ובה להאיר לעצמנו את החשיכה והעלטה. **ספר ”לתתן עליון”**

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בְּאָזְנוֹי כָּל קְהֵל יִשְׂרָאֵל אֶת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת עַד תִּתְּמָם. (לא.ל)

אפשר לומר דבר תורה כזה: מדוע נאמר **”בְּאָזְנוֹי כָּל קְהֵל”**? הרי בדרך כלל משה מדבר אל העם, ומדוע כאן התורה מדגישה שהדברים נאמרו **”באוזני”** כולם? אפשר לומר שהפסוק מלמד אותנו שכדי שהתורה תשפיע, לא מספיק שהיא תיאמר, צריך שהיא גם תישמע. יש הבדל בין לשמוע קולות לבין להקשיב באמת. רגע לפני פרידתו מן העם, משה מקפיד שכל אחד ישמע באופן אישי את השירה. האחריות על התורה אינה רק של המנהיגים או של החכמים, אלא של כל קהל ישראל. עוד נקודה היא הביטוי **”עַד תִּתְּמָם”**. משה אינו אומר רק חלק מהשירה או את המסר המרכזי, אלא מוסר אותה בשלמות. מכאן ניתן ללמוד שכאשר מעבירים תורה או מסורת, אין לבחור רק את החלקים הנוחים לנו; יש לשאוף לקבל את דבר ה’ בשלמותו. בעולם מלא

ברעשי רקע, האתגר הגדול אינו רק לדבר נכון, אלא גם לדעת להקשיב. כשאדם מקשיב באמת לדברי תורה ולמסרים של אמונה, הם יכולים להפוך ל”שירה” שמלווה אותו בכל שלבי החיים. **המלקט**

הלכה: ראש השנה

אוכלים ושותים ושמחים ביום טוב של ראש השנה, ויש נוהגים לאכול כל אותם פירות שהובאו על השלחן בליל ראש השנה לסימן טוב. ואין מתענים בראש השנה, ולא בשבת שובה. ומכל מקום לא ירבו באכילה ושתיה יותר מדאי, למען לא יקלו ראשם ותהיה יראת ה’ על פניהם, וכמו שאמרו חז”ל: וגילו ברעדה, במקום גילה שם תהא רעדה. מנהג טוב שלא לישן ביום ראש השנה, שכן נאמר בשם הירושלמי מאן דדמיך בריש שתא דמיך מזליה. ואם ראשו כבד עליו, יישן מעט, אחר חצות היום, לנוח קימעה, כדי שיתחזק לעבודת השי”ת.

ספר ילקוט יוסף ימים נוראים

פתגם: כשם שצריך אדם להאמין בה’, כך צריך להאמין בעצמו.
רבי צדוק הכהן מלובלין

חקירה: כלאי בכרם

האיסור חל על ידי התערובת, או על ידי הגידול בתערובת. **ספר ”קובץ יסודות וחקירות”**

סיפור: תשובה: ילד שבר בטעות את הכוס של אמו. בתחילה הסתיר זאת, אבל הרגיש רע. לבסוף ניגש, הודה באמת וביקש סליחה. אמו חיבקה אותו ואמרה: ”טעויות קורות, העיקר שיש אומץ להודות ולתקן. מאותו יום השתדל להיות זהיר יותר ולומר את האמת גם כשקשה. הוא גילה שהאמת והיושר נותנים לו שקט בלב. תשובה אמיתית היא להכיר בטעות, לבקש סליחה ולשנות את המעשים.

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: בנימין בן אסתר, יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ויקטוריה שושנה בת ג’וסיס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עוזיא, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזיוה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג. **זיווג הגון:** שרה זסון אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליזנת מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עוזיא וליאור עמיחי מרדכי בן גיידול לאוני. **לעילוי נשמת:** אלגרין שמחה בת אמילי, רינה בת רחל קלוד שלמה בן זרמן רבקה, ראובן בן חנינה, ג’ינט מסעודה בת גיילי יעל, שלמה בן משה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן גיילי, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר יריה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה. קרול מול אדסה בת גבי זרונה, אברהם בן אסתר, ראובן בן איזא, יהודה יוסף בן רחל.

